

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה
המחלקה להיסטוריה כללית – תש"פ

שם הקורס: מבוא למאה העשרים
שם המרצה: פרופ' רות ג'יניאו
בניין דילר, חדר 306
שעת קבלה: יום ב 12-14 (בתיאום מראש בלבד!)
דוא"ל: rginio@bgu.ac.il

חובות הקורס:
נוכחות חובה
קריאה שוטפת של חומר הקריאה
בחינה מסכמת 100% מהציון

מטרות הקורס:
הבהרת מושגי יסוד ותהליכים מרכזיים בהיסטוריה של המאה העשרים תוך דגש על אירופה אך
בהתייחסות לחלקים אחרים של העולם

הוראות התנהגות בכיתה:
קורס המבוא הוא שיעור שבו משתתף מספר רב של תלמידים. לפיכך יש להקפיד באופן מיוחד על הגעה
לכיתה מספר דקות לפני תחילת השיעור ועל שקט מוחלט במהלכו. יש להקפיד לכבות טלפונים ניידים.
אין להשתמש במחשבים ניידים לשם גלישה באינטרנט או פעולות אחרות שאינן קשורות לשיעור. פעולות
כאלה הן מאד נראות לעין (על אף שלעתים סטודנטים אינם מודעים לכך) ופוגעות בכושר הריכוז שלי.
כמו כן, אין לאכול בזמן השיעור.
למעט במקרי חירום, אין בשום אופן לצאת במהלך השיעור.
אין להקליט את ההרצאות. סטודנטים המעוניינים לעשות כן מסיבות מיוחדות חייבים לבקש אישור
מהמרצה.
באתר הקורס תמצאו את חומר קריאת החובה לכל שיעור. כמו כן יתפרסמו שם הודעות שוטפות. באתר
יועלו גם מפות ומצגות שיסייעו לכם בלמידה וכן הנחיות לגבי אופן הלימוד במהלך הקורס. אנא הקפידו
להיכנס לאתר באופן שוטף.

- נושאי הקורס:
1. מבוא: חילופי המאה
 2. סופו של עידן – המלחמה הגדולה
 3. שנות העשרים העליזות?
 4. עליית הפשיזם
 5. העולם שוב במלחמה
 6. דה-קולוניזציה
 7. מאבקים בין דוריים ומאבקי שוויון
 8. הקומוניזם והשפעתו על אירופה
 9. פמיניזם במאה העשרים
 10. המלחמה הקרה
 11. רצח עם
 12. גלובליזציה והגירה - לקראת המאה ה-21
 13. המאה העשרים בראי אמצעי התקשורת

תכנית הקורס (יתכנו שינויים)

17.3.20

מבוא: חילופי המאה - אופטימיות ופחדים

שאול פרידלנדר, "המאה ה-19 נוכח רעיון קץ האנושות", **זמנים**, 2 (1980), 16-25

24.3.20

סופו של עידן – המלחמה הגדולה

אלון רחמימוב, "המפץ הגדול" של הלאומיות: מלחמת העולם הראשונה, **זמנים** 86 (2004), 85-92.
ג'ון בורן, "מלחמה טוטלית: I המלחמה הגדולה" בתוך: צ'רלס טאונסנד (עורך), **היסטוריה של המלחמה המודרנית**, 161-187

31.3.20

שנות העשרים העליונות? בין הצ'רלסטון למשבר הכלכלי

איל נווה, **המאה האמריקנית** תל אביב, 2000, פרק ג': 'מלחמה, שפע, משבר וניו דיל', 33-47
אריק הובסבאום, **עידן הקיצוניות: המאה העשרים הקצרה** 1914-1991 (תל אביב, 1999), פרק 3, "אל התהום הכלכלית"

21.4.20

עליית הפאשיזם באירופה ומלחמת האזרחים בספרד

בעז נוימן, **נאציזם**. תל אביב, 2007, פרק ז' "פשיזם". 215-242.
שלמה בן עמי, **ספרד בין דיקטטורה לדמוקרטיה** 1936-1977, תל אביב, 1977, פרק 1: לידתו של משטר, 1936-1939, 27-65

5.5.20

העולם שוב במלחמה – מלחמת העולם השנייה והשלכותיה האירופיות והעולמיות

אריק הובסבאום, **עידן הקיצוניות: המאה העשרים הקצרה**. פרק 5 "כנגד אויב משותף", 133-163
בן עמי שילוני. **יפן המודרנית**. תל-אביב, 2002. פרק 18, 222-238.
ריצ'רד אוברי, "מלחמה טוטלית: II" בתוך: צ'רלס טאונסנד (עורך), **היסטוריה של המלחמה המודרנית**

12.5.20

דה-קולוניזציה: תהליכי שחרור ותנועות מחאה אנטי-קולוניאליות ברחבי העולם

רות ג'יניאו, **הקולוניאליזם האירופי: אידיאולוגיה, מדיניות, התנגדות**. רעננה, 2012, פרק ז': "מאבקי שחרור אנטי קולוניאליים והאידיאולוגיות שנלוו אליהן". 219-183.

19.5.20

הקומוניזם והשפעתו על אירופה

ארצ'י בראון, **עלייתו ונפילתו של הקומוניזם (תל-אביב: עם עובד, 2012)**, 136-41

26.5.20

מאבקים בין דוריים ומאבקי שוויון

טוני ג'אדט. **אחרי המלחמה: תולדות אירופה מאז 1945**. "שד המהפכה". 506-470.

קריאת רשות:

אבנר בן עמוס, "השלטון נמצא ברחוב: הפגנות הסטודנטים במאי 1968 - והמרחב הפריסאי", **זמנים**, 109 (2010)

עודד היילברונר, "הביטלס: להקה לכל המשפחה או מנהיגי מהפכה", **תו+**, 11, 58-54.

איל נווה, **המאה האמריקנית** (תל אביב, 2000), פרק ט': "מרד, מחאה ותרבות הנגד" 101-87

2.6.20

המלחמה הקרה: מלחמת תרבות וסכנת הגרעין

טוני ג'אדט. **אחרי המלחמה: תולדות אירופה מאז 1945**. "ראשיתה של המלחמה הקרה". ו- "סופו של הסדר הישן". מאנגלית: גרשון גירון. ירושלים: מאגנס, 2005, 211-171, 746-693.

קריאת רשות

רוברט קונקוסט, **הרהורים על מאה רבת מכאוב: המאה העשרים, סיפורן של אידיאולוגיות שיצאו מכלל שליטה** אור יהודה, 2005, פרקים 8-9 "פתיחת המלחמה הקרה" ו"טילים ודפוסי חשיבה: המשך המלחמה הקרה", 190-157.

אריק הובסבאום, **עידן הקיצוניות: המאה העשרים הקצרה** (תל אביב, 1999), פרק: 8 "המלחמה הקרה", 231-205.

9.6.20

פמיניזם במאה העשרים

סימון דה-בובוואר, **המין השני**, 397-338

16.6.20

רצח עם והרג המוני במאה העשרים

יאיר אורון, ג'נוסייד: מחשבות על הבלתי נתפס, היבטים תיאורטיים בחקר רצח עם. רעננה, 2006.
פרק 1: ג'נוסייד: התופעה וההגדרה. 48-19.

23.6.20

אירופה בסוף המאה העשרים: גלובליזציה והגירה

טוני ג'אדט. אחרי המלחמה: תולדות אירופה מאז 1945. "רבגוניותה של אירופה". 905-875.

פול קנדי, אל המאה ה 21 (תל אביב, 1993), פרק 1